

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22.02.2012
Sayı: 270

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bağcılık açısından tarımda en yüksek katma değeri yaratan şarapçılık sektörünün sorunlarının araştırılması, hızla artan merdiven altı üretimin önlenmesi, sektörün uluslararası piyasalarda rekabet edebilir duruma getirilmesi, gelir ve istihdam arttırıcı özelliğinin kullanılması için alınacak önlemleri belirlemek amacıyla Anayasa'mızın 98, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali İsmail ÖLTÜRK
Mersin Mr.

Hüseyin Çelebi
İzmir

Aylin NAZLIKA
Ankara Milletvekili

Abdullah Ahmet Pedemir
Bolu

Salih Fırat
Oduşan Mr.

Dr. Melis Zeker
Gaziantep

S. P. Yılmaz
Sarıyer
İst Mr

Ali

Pedef Küçük
İstanbul
İzmir

Gürküt ACAR
Antalya
Mn

Ali Demircan
Aklara
Mehmet Hilal Kocaeli
Kocaeli

SARIN
YANISA

Dilek Adanur
İzmir

[illegible]

GEREKÇE

Türkiye; toprak yapısı, güneşi, kendine özgü iklim özellikleriyle bağcılık açısından dünyanın sayılı ülkelerinden biridir. Üzümün anavatanı olan Anadolu üzümünden elde edilen ürünler açısından da oldukça zengindir. Bağcılık, üzümünden zengin kültürümüzün önemli bir parçası ve önemli ihraç kalemlerinden de biridir.

Ülkemiz bağ alanı büyüklüğü açısından dünyanın dördüncü, yaş üzüm üretimi açısından ise beşinci büyük ülkesidir. Ülkemizde yetiştirilen üzümlerin yaklaşık yüzde 30'u sofralık, yüzde 37'si kurutmalık olarak tüketilirken, yüzde 30'u pekmez, pestil, sucuk, şıra gibi üzümünden elde edilen ürünlere ayrılmaktadır. Yetiştirilen üzümün sadece yüzde 3'ü şaraplık olarak değerlendirilmektedir. Dünya genelinde ise yetiştirilen üzümün yaklaşık yüzde 65'i daha fazla katma değere sahip şarap üretimine ayrılmaktadır.

Dünya üzüm üretiminde ilk iki sırayı paylaşan Fransa ve İtalya, yetiştirdikleri yaş üzümün yüzde 90-95'ini şarap olarak işlemekte ve büyük katma değer yaratmaktadır. Ülkemiz şarap üretimin için elverişli koşullara sahip olmasına rağmen hükümetin dünya görüşü bağli olarak uyguladığı politikalar nedeniyle büyük bir gelirden yoksun kalmaktadır. Hükümet alkollü içecekler sınıfına girdiği için şarap üzerinde yüksek vergiler koymuş, rekor düzeydeki vergiler ülkemizin avantajlı olduğu bir alandan çekilmesine neden olmuştur. Oysa şarap üretimi Anadolu kültürünün önemli bir parçası olduğu gibi Osmanlı İmparatorluğu'nun da önemli ihraç ürünlerinden biridir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1904'te şarap ihracatı 340 milyon litreyken bugün bu rakamın 2,5 milyon litre düşmesi var olan tabloyu anlatan çarpıcı örneklerinden sadece biridir.

Dünyada şarap üretimi artarken sektör gelişen turizmle birlikte yeni bir ivme kazanmıştır. Günümüzde şarap sektöründen Şili 1.5 milyar, Yeni Zelanda 1 milyar Dolar'a yakın gelir elde etmektedir. 1970'lerde şarap ihracatı sıfır denebilecek Avustralya'nın bugünkü ihracatı 3 milyar Dolar civarındadır. Türkiye'nin ise mevcut şarap ihracatı ise yaklaşık 9 milyon Dolar'dır. Bu rakam, 150 milyar Dolar'lık dünya şarap sektöründen alınan yüzde 1.5 oranında bir payı ifade etmektedir.

Türkiye'de şarap sektörü desteklendiğinde dünya ile rekabet edebilecek güçtedir. Şarap üretiminin gelişmesi, turizm gelirlerini arttıracak, nitelikli çiftçi, işçi ve servis elemanı ihtiyacının artması istihdamı da olumlu yönde etkileyecektir. Kaliteli şarap üretimi için gereken üzüm üretiminin toprakların tarıma elverişsiz alanlarda yapılması ülke ekonomisi içinde büyük bir kazanç olacaktır.

AKP Hükümeti'nin şarap sektörüne kısıtlı bir pencereden bakması ve buna göre politikalar geliştirmesi sektörde ciddi sıkıntı ve daralmaya neden olmuştur. Sektör 1990'lı yılların başından itibaren yılda ortalama yüzde 15-25 gibi büyürken, AKP hükümetleri döneminde krizlere ve yüksek vergilere rağmen 2005 yılına kadar büyümesini devam ettirmiştir. Ancak AKP Hükümeti'nin 2005 yılında ÖTV'yi yüzde 127 oranında artırması sektör önce duraklama sonra da gerileme dönemine sokmuştur. Şarabın üzerine konan yüksek vergi yükünden sonra sektörde kaçak üretim artmıştır. Merdiven altı şarap üretimin artması çok büyük oranda vergi kaybına neden olmaktadır. Ülkemizde şarap üretimi hükümet politikalarıyla engellenirken, Avrupa Birliği'nde şaraba ve şaraplık üzüm üretim alanlarına AB Şarap Ortak Piyasası Kurulu aracılığıyla milyarca Euro'luk hibe yardımlar yapılmaktadır. Günümüz koşullarında ve izlenilen politikalarla Türkiye'nin 150 milyar Dolar'lık şarap pazarından pay alması ve rekabet etmesi mümkün görünmemektedir.